न हि ज्ञानेन सदृशं पवित्रमिह विद्यते

युनियन हायस्कूल, मुंबई ४

वा र्षि क

पालवी

वर्ष पहिले	मार्च, एकोणीसशे बहात्तर	अंक पहिला

आयडियल एज्युकेशन सोसायटीचे

यु नि य न हा य स्कू ल

दुवक्त पद्धत (शिफ्ट सिस्टिम) चालू आहे

सकाळी ७–०५ ते १२–२५ **दुपारी १२-४० ते ६–०५**

इयत्ता ५ ते ११ मधील विद्यार्थ्यांची नावे-नोंदणी सोमवार दि. १ मे १९७२ पासून सकाळी ८ ते ११ व दुपारी ३ ते ५ या वेळांत करण्यात येईल. या शाळेत प्रवेश मिळवू इच्छिणाऱ्या मुलांनी मागील परीक्षेतील गुणपत्रिका व मागील शाळेचा दाखला घेऊन आपापल्या पालकांसह यावे.

२०५, खेतवाडी मेन रोड,
मुंबई नं. ४
टेलिफोन नं. ३५ २५ ३९

श्री. न. श्री. भावे
मुख्याध्यापक

आयडियल एज्युकेशन सोसायटीचे

न्यू इरा नाइट हायस्कूल

सरकारमान्य

युनियन हायस्कूलच्या जागेत, खेतवाडी मेन रोड, मुंबई ४.

इयत्ता ८ ते ११) **(वेळ रात्रौ ७–२५ ते १०–००**

ही शाळा उन्हाळ्याच्या सुट्टीनंतर सोमवार दि. १२ जून १९७२ पासून सुरू होईल. ह्या शाळेत तज्ञ व अनुभवी शिक्षकांकडून उत्तम शिक्षण दिले जाते व विद्यार्थ्यांना एस. एस. सी. परीक्षेला शाळेतून पाठविण्यात येते. दिवसा कामधंदा करणाऱ्यास शिक्षण देणारी ही गिरगावातील एक उत्तम शाळा होय.

ह्या शाळेत नावें नोंदवू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी आपल्या पूर्वीच्या शाळेच्या दाखल्यासह ५ जून १९७२ पासून शाळेच्या वेळांत भेटावे.

भा. दा. पटवर्धन
मुख्याध्यापक

मुद्रक : श्रीराम पराडकर, वैभव प्रेस, शुक्रवार पेठ, फलटण.

॥ सा विद्या या विमुक्तये ॥

आयडियल एज्युकेशन सोसायटी, मुंबई

(१९५० च्या मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त कायद्यान्वये नोंदण्यात आलेली)

* * * *

नियामक मंडळ

(३१ मार्च १९७१ रोजी विद्यमान असलेले)

घटनेच्या कलम १४ (१) (ब) अन्वये आजीव सदस्य मंडळाने नेमणूक केलेले

१. न्यायमूर्ती वाय्. व्ही. चंद्रचूड, M. A., LL. B. (अध्यक्ष)
२. श्री. वाय्. एस्. चितळे, B. A., LL. B., (Bom.) LL. M. S. J. D. (HARV) U. S. A. (उपाध्यक्ष)
३. डॉ. एम्. व्ही. रेगे, L. C. P. S. (खजिनदार)
४. श्री. व्ही. एस्. देसाई, B. Sc., LL. B (सेवानिवृत्त हायकोर्ट जज्ज)
५. श्री. एच्. एम्. मेहता, B. A., LL. B. (सॉलिसिटर)
६. श्री. बटुक एच्. मेहता, B. A., LL. B. (सॉलिसिटर)
७. श्री. वी. एन्. गोखले, M. A., LL. B. (सेवानिवृत्त हायकोर्ट जज्ज)
८. श्री. एस्. व्ही. ऐनापुरे, B. Sc., B. E. (civil), M. I. E. (IND)
९. डॉ. डी. के. ओक, L. C. P. S.
१०. श्री. एस्. एच्. गोडबोले, B. E., M. I. E., S. P. Dip. (Lon.)
११. श्री. डी. बी. भिगारकर, M. A., B. T.

घटनेच्या कलम (१) (क) अन्वये सेवानिवृत्त आजीव सदस्य

१२. श्री डब्ल्यू. आर. पाटणकर, B. A., B. T., Dip. (Lib)
१३. श्री. बी. के. लाड, B. A., LL. B., S. T. C.
१४. श्री. श. वि. पाटणकर, B. A., B. T.
१५. श्री. एस्. व्ही. खरवंडीकर, B. A., B. T.
१६. श्री. के. ना. कोल्हटकर, B. A., B. T.

घटनेच्या कलम १४ (ड) अन्वये संस्थेच्या पेट्रनांनी निवडलेले

१७. श्री. पी. वी. जोशी, J. P.

॥ सा विद्या या विमुक्तये ॥

युनियन हायस्कूलचे वार्षिक

पा ल वी

१९७१–७२

संपादिका : कु. इंदू वाडरकर
हिंदी विभाग संपादक : श्री. वि. तु. बोरगावकर
छायाचित्रे : श्री. म. प. कुरबेट

वर्ष १० वे मार्च १९७२

॥ श्री ॥

ॐ ईशावास्यमिदं सर्वं यत्किंच जगत्यां जगत् ।
तेन त्यक्तेन भुञ्जीथा मा गृधः कस्य स्विद्धनम् ॥
कुर्वन्नेवेह कर्माणि जिजीविषेच्छतं समाः ।
एवं त्वयि नान्यथेतोऽस्ति न कर्म लिप्यते नरे ॥
(ईशावास्य उपनिषद्)

हे सर्व जग ईश्वरव्याप्त आहे. ईश्वरणी सर्व गोष्टींचा त्याग करून नंतर तू उपभोग घे. कोणाचेही धन चोरू नकोस. अशा प्रकारे या जगात कार्य करून दीर्घायुषी होण्याची इच्छा करावी. असे केल्यासच मनुष्य कर्मबंधनात राहत नाही

–: लेखांकुर :–

संपादकीय □ शालेय वृत्त

मराठी · विभाग

खेड्यातील सूर्योदय : अ. श्री. चेंडेकर
गवळी संपावर गेले तेव्हा : रा. स. म्हापणकर
मी पाहिलेले रम्य स्थळ : य. घों. मोरे
जाड्या आणि रड्या (कविता) : भा. न. वाजंत्री
आगगाडीतील तिसऱ्या वर्गाचा प्रवास : ल. म. चव्हाण
झरा : र. ज. पाटणकर
मी लेख लिहितो : सु. श्री. परब
फुकटचे नोकर : आर्. आर्. म्हात्रे

इतिहास – एक मार्गदीप : प. कृ. दळवी २३
वाचनालय – एक ज्ञानदानाचा मार्ग : एच्. बी. मांजरेकर २३
भविष्य-कथन : लि. स. म्हापणकर २४
तार : ग. ह. टोमके २६
गर्वाचे घर : प्र. वि. आचरेकर २७
जीवन : प. मो. रामदीन २९
शालेय मासिक : ध. श्री. पर्वते ३०
माझा आवडता लेखक : अ. ह. देवळेकर ३१
बोकडोबाचे दुकान (कविता) : भा. न. वाजंत्री ३१
मला परमेश्वर भेटला तर... : ग. द. तोटे ३२
आज लो. टिळक असते तर... : शा. सि. तळवडेकर ३३
देवा, मला क्रिकेटपटू कर : प्र. दि. सरतांडेल ३४
भारतीय क्रिकेट संघाचा सत्कार : रा. द. वाळके ३४
भारतातील आजची परिस्थिती : वि. जे. राणे ३५
बांगला देश : वि. भा. शिपी ३६
जय बांगला देश : रा. द. वाळके ३७
बांगला देश आणि भारताची भूमिका : श. बा. पाटील ३८
एका निर्वासिताची कथा : ज. ल. मांजरेकर ३९
गाई गाई दूध देई (कविता) : स. बा. साळुंखे ३९
बिना सहकार नहीं उद्धार : वि. ग. सानप ४०
कुत्रा नव्हे माणूस : प. मो. रामदीन ४०
मानवाची प्रगती : न. वि. बेलोसे ४१
नको रे बाबा (कविता) : रा. ग. रेवाळे ४१
चंद्रावर स्वारी : सु. शां. कारेकर ४२
अणुशक्ती – वरदान की शाप : जे. पी. तोडणकर ४२
स्वा. सावरकर : अ. स. मोरे ४४
जनतेचा आवडता नेता : द. सू. पुजारी ४५
कवाली (कविता) : सु. र. पराडकर ४५
विश्वास म्हणजे कल्पद्रुमाची सावली होय : आर्. जी. पंडित ४६
डॉ. सी. व्ही. रामन : सु. शि. कुऱ्हाडे ४६
वादविवाद : शि. ग. विचारे ४८
सत्य आणि साम्य : वि. ग. भोगले ४९

हिन्दी विभाग

एक निर्वासितसे भेट	:	वि. सा. फलदेसाई	५५
दूरदर्शन (टेलिव्हिजन)	:	सि. त्रि. रहाळकर	५६
दूध स्टेंडपर आधा घंटा	:	लि. स. म्हापणकर	५६
चौपाटीका दृष्य	:	नं रा. सागवेकर	५७
चौपाटीका एक दृष्य	:	अं. रा. जाधव	५८
दूरचित्रवाणी (टेलिविजन) का महत्त्व	:	प्र. वि. ओळकर	५९
सर्कस का हाथी	:	पां. गो. साळगांवकर	५९
शास्त्रीजीको हम भूल चुके	:	वि. शं. गादीकर	६०
माताका स्नेह	:	रा. वि. नार्वेकर	६२
पाठशालासे बिदा होते हुए	:	उ. द. राणे	६२
डॉ. विक्रम अंबालाल साराभाई	:	वि. तु. बोरगांवकर	६३
भारतीय किसान	:	श. बा. पाटील	६५
मेरा प्यारा नेता	:	ग. स. साटम	६६
आचार्य अत्रे	:	प्र. स. राणे	६६
गरीबी (कविता)	:	वि. सा. फलदेसाई	६७

English Section

The Scientific Invention	:	L. S. Mhapankar	६८
A story of the tools & Machines	:	A. D. Joshi	६९
My last day at school	:	P. V. Olkar	६९

न्यू इरा नाइट हायस्कूल

संपादकीय	:		७२
शालेय वृत्त	:		७३
पुन्हा आयुष्य लाभले तर...	:	सु. के. साडविलकर	७५
आजचा विद्यार्थी	:	अ. ना. घुगरे	७६
कलियुगाचा महिमा	:	सु. के. साडविलकर	७७
मला शिकायला हवंय्	:	जी. व्ही. मोहिते	७८
मी चंद्र बोलतोय	:	चं. शि. गावडे	७८
निरोप (कविता)	:	दयानंद इंदुलकर	७९
मंत्राचे वरदान (कविता)	:	श. रा. भंडारे	७९
वीर मरण	:	र. वि. फळसमकर	८०

गुंजारव –

सायंकाळची सुरम्य वेळ. आभाळात अस्ताचलास जाणाऱ्या सूर्याची तांबूस सोनेरी किरणे रेंगाळत होती. त्यांचे सुरेख प्रतिबिंब जलाशयाच्या तरंगांबरोबर हेलावत होते. सूर्याची किरणे आणि पाण्याच्या लहरी यांचा चाललेला पाठशिवणीचा खेळ मी अधिऱ्या मनानं आणि अनिमिष नेत्रांनी पाहत होते. मन तृप्त होत होतं. त्याच क्षणी मनात विचार आला, परमेश्वरानं परमोच्च सौन्दर्याचा हा आविष्कार निसर्गाच्या रूपाने तर केला नाही ना ? आपल्या सौन्दर्याचा खजिना रोजच्यारोज असा लुटविण्यामागे विधात्याचा उद्देश कोणता असावा ? मानवाच्या व्यथित मनाला रिझविणं, आनंदित करणं या खेरीज त्या जगन्नियंत्याचा दुसरा कोणता उद्देश असणार बरं ? एकाएकी माझी नजर पुढ्यात असलेल्या प्रा. ना. सी. फडके यांच्या ' प्रतिभाविलास ' पुस्तकातील एका पानावर स्थिरावली. त्यांनी प्रश्न विचारला होता, ' साहित्याचा हेतु कोणता ? साहित्यनिर्मितीची मानसिक क्रिया कां घडते ? कारण आपला हर्ष किंवा आपला शोक आपल्या जवळच न ठेवता कुणाला तरी सांगण्याची मनुष्यमात्राच्या ठिकाणी जी ' प्रेरणा ' आहे त्या प्रेरणेतून कलात्मक साहित्याचा उगम होतो. आणि या भावनात इतरांना सहभागी करावं, आपल्या सहजोद्गारांनी होणाऱ्या आनंदात कुणाला तरी सामील करून घ्यावं अशी एक अनिवार प्रेरणा माणसाच्या ठिकाणी नैसर्गिकपणे आहे. या प्रेरणेच्या पूर्ततेसाठी लेखक लिहित असतो. कलात्मक साहित्याचा मूळ हेतु हा आहे.' विद्यार्थी लेखकांच्या नैसर्गिक प्रेरणेतून जन्माला आलेले लेखांकुर आज पालवीच्या रूपानं प्रकट होत आहेत. प्रेरणेला संधीची सोबत देण्याचं काम फक्त पालवीचं. 'पालवी'चं हे आनंददायी प्रकटीकरण आपणा सर्वांना सुखवील अशी आशा वाटते.

व्यक्ती व राष्ट्र यांचे आत्मतेज उजळून टाकणारे क्षण खरोखरच यावे लागतात. त्या तेजाच्या साक्षात्कारानं ते स्वतः दिपतात आणि इतरानाही दिपवितात. या दिप्तीतूनच आत्म–निष्ठा जागी होते. आत्मनिष्ठा जगातील एक सर्वाधिक शक्ती आहे निःसंशय. स्वतःवर विश्वास असण्याचा सुगंध किती अलौकिक आहे ? या सुगंधानं आज आम्ही अक्षरशः धुंद झालो आहोत. बांगला देश स्वतंत्र झाला. भारताची शान वाढली. नव्याने जन्मलेल्या बांगला देशाची बोलकी शब्दचित्रं विद्यार्थ्यांच्या प्रतिभाकुंचलीनं चितारली आहेत. ती मनोहर नाहीत असं कोण म्हणेल?

१९७१-७२ साल भारताच्या इतिहासात सुवर्णाक्षरांनी लिहावं इतकं अनमोल आहे. भारतीय क्रिकेट संघाला विजय मिळाला तोही याच वर्षी. त्यातून विद्यार्थ्यांचा हा आत्यंतिक आवडीचा विषय. या आवडीपोटी एका विद्यार्थ्यानं तर चक्क परमेश्वराकडे ' देवा ! मला क्रिकेटपटू कर ! ' अशी इच्छा प्रदर्शित केली आहे. पण असामान्य क्रिकेटपटू होणं परमेश्वराच्या

धावण्याची शर्यत

इतकी अधिरता ?
अं हं !
त करील ती कदाचित् !

कु. धानजी
(सीनिअर चॅम्पिअन)

क्रीडा-नैपुण्यचषक
स्वीकारताना

मैदानी खेळ

तन्मय मन हे
तन्मय तन हे
किमपि यशाची
फिकीर नसे

खुल्या मैदानावरील
सांघिक कवाईत

ही कासवं
नव्हेत बरं का –

शिक्षकांची शर्यत

वाटे फिरून यावे
ते रम्य मुग्ध शैशव

सेवकांची शर्यत

पळा पळा
कोण पुढे पळे तो

विद्यार्थी-शिक्षक-दिन (१९७१-७२) सकाळचे अधिवेशन

विद्यार्थी-शिक्षक-दिन (१९७१-७२) दुपारचे अधिवेशन

न्यू इरा नाइट हायस्कूलमधील ११ वी च्या विद्यार्थ्यांसमवेत शिक्षकवर्ग १९७१-७२

आं. शा. रांगोळी प्रदर्शनातील चाचा नेहरू – प्रथम पारितोषिक मानकरी

कु. देठे, ८ क

उजळले नेत्रदीप
दीपांच्या मीलनी

वार्षिक स्नेहसंमेलन

नाट्यप्रवेशातील
एक दृष्य

कु. म्हापणकर, ११ अ

मुख्याध्यापकांच्या हस्ते
पारितोषिक स्वीकारताना

न्यू इरा नाईट हायस्कूल

वार्षिक स्नेहसंमेलन

कोळी-नृत्य

न्यू इरा नाईट हायस्कूल

वार्षिक स्नेहसंमेलन

गानसमाधी

रांगोळी

कौशल्य

सेकंडरा स्कूल गेम्समधील विजयी कबड्डी संघ

रांग डावीकडून – १) पेडणेकर एस्. आर. २) धानजी एम्. आर. (कर्णधार) ३) रेडीज डी. व्ही. ४) सुभेदार अे. जी.

रांग डावीकडून – १) श्री. शिंदे एन्. एस्. (क्रीडा शिक्षक) २) धंदाडे डी. एस्. ३) सिनकर पी. एस्. ४) कुडके जे. जी. ५) माळी एस्. एन्. ६) श्री. देसाई डी. जे. (क्रीडाशिक्षक)

तक्ता क्रमांक ४ (नियम ८ अन्वये)

१) प्रकाशनाचे स्थळ – युनियन हायस्कूल, मुंबई ४

२) प्रसिद्धीचा नियतकाल – वर्षातून एकदा

३) प्रकाशकाचे नाव – न. श्री. भावे   राष्ट्रीयत्व – भारतीय
पत्ता – युनियन हायस्कूल, मुंबई ४

४) संपादकाचे नाव – कु. इंदू दादरकर   राष्ट्रीयत्व – भारतीय
पत्ता – युनियन हायस्कूल, मुंबई ४

५) मुद्रकाचे नाव – श्री. द. पराडकर   राष्ट्रीयत्व – भारतीय
पत्ता – वैभव प्रेस, शुक्रवार पेठ, फलटण

मी न. श्री. भावे जाहीर करतो की, वर दिलेली माहिती माझ्या माहिती-प्रमाणे व समजुतीप्रमाणे खरी आहे.

न. श्री. भावे

आयडियल एज्युकेशन सोसायटीचे

युनियन हायस्कूल

दुबक्त पद्धत (शिफ्ट सिस्टिम) चालू आहे

सकाळी ७–०५ ते १२–२५   **दुपारी १२-४० ते ६–०५**

इयत्ता ५ ते ११ मधील विद्यार्थ्यांची नावे-नोंदणी सोमवार दि. १ मे १९७२ पासून सकाळी ८ ते ११ व दुपारी ३ ते ५ या वेळांत करण्यात येईल. या शाळेत प्रवेश मिळवू इच्छिणाऱ्या मुलांनी मागील परीक्षेतील गुणपत्रिका व मागील शाळेचा दाखला घेऊन आपापल्या पालकांसह यावे.

२०५, खेतवाडी मेन रोड,
मुंबई नं. ४
टेलिफोन नं. ३५ २५ ३९

श्री. न. श्री. भावे
मुख्याध्यापक

आयडियल एज्युकेशन सोसायटीचे

न्यू इरा नाइट हायस्कूल

सरकारमान्य

युनियन हायस्कूलच्या जागेत, खेतवाडी मेन रोड, मुंबई ४.

इयत्ता ८ ते ११)   **(वेळ रात्री ७–२५ ते १०–००**

ही शाळा उन्हाळ्याच्या सुट्टीनंतर सोमवार दि. १२ जून १९७२ पासून सुरू होईल. ह्या शाळेत तज्ज्ञ व अनुभवी शिक्षकांकडून उत्तम शिक्षण दिले जाते व विद्यार्थ्यांना एस. एस. सी. परीक्षेला शाळेतून पाठविण्यात येते. दिवसा कामधंदा करणाऱ्यास शिक्षण देणारी ही गिरगावातील एक उत्तम शाळा होय.

ह्या शाळेत नावें नोंदवू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी आपल्या पूर्वीच्या शाळेच्या दाखल्यासह ५ जून १९७२ पासून शाळेच्या वेळांत भेटावे.

मा. दा. पटवर्धन
मुख्याध्यापक